

Het Nationaal Alcohol Plan (NAP) staat onder druk

De geplande Interministeriële Conferentie Drugs van 9 december 2013 werd uitgesteld bij gebrek aan akkoord over het ontwerp van Nationaal Alcohol Plan (NAP). De Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen vzw (VAD) vindt dit bijzonder jammer, want wat voorligt is een evenwichtig plan, dat zich zowel op beschikbaarheid van alcohol en preventie als op vroeginterventie en zorg richt.

De alcoholindustrie wijst op de economische gevolgen van een performant alcoholplan. Bier van bij ons en bij uitbreiding de verkoop van alcoholische dranken zorgt voor heel wat tewerkstelling en een daling van het alcoholverbruik heeft economische gevolgen. Waar helaas geen melding van gemaakt wordt, is de kostprijs van het verlies aan productiviteit, absentieïsme en werkloosheid als gevolg van alcoholproblemen op de werkvloer. Daarnaast zijn er ook de gevolgen van (zowel arbeids- als verkeers)ongevallen onder invloed. De kostprijs van alcoholproblemen in de gezondheidszorg (louter hospitalisatie) werd in 2008 geschat op € 553.217.388 (Vander Laenen, et al – Drugs in Cijfers III) en op vlak van veiligheid op € 74.773.649 (ibid). De sociale kost van alcohol binnen de Europese Unie bedraagt 155.8 miljard euro (Rehm, 2013).

Alcoholproblemen zijn één van de grootste vermijdbare gezondheidsproblemen en de gevolgen ervan laten zich voelen binnen verschillende beleidsdomeinen: ernstige gezondheidsproblemen, ontwrichte gezinnen en relaties, ongevallen en onveiligheid en een enorm productiviteitsverlies. De sociale aanvaarding van alcohol, dat frequent en overvloedig aanwezig is in onze levensstijl, leidt tot banalisering van probleemgebruik en een taboesfeer bij diegenen die problemen ervaren, maar er moeilijk mee naar buiten durven komen. Vanuit een gezondheidsperspectief is een globaal beleid dat rekening houdt met de ernst en de complexiteit van de alcoholproblematiek, het enige antwoord. Maar zo'n beleid betekent niet alleen inzetten op meer preventie en hulpverlening. Een effectief alcoholbeleid zet in op zowel de vraag- als de aanbodzijde en moet zichtbaar zijn in zeer veel verschillende sectoren en segmenten van de samenleving. En inzetten op de aanbodzijde en de beschikbaarheid van alcohol, dat ligt blijkbaar erg gevoelig.

Op het vlak van beschikbaarheid lijkt het **optrekken van de beginleeftijd naar 18 jaar** politiek onhaalbaar. Op basis van wetenschappelijk onderzoek is dit nochtans de beste keuze en de meeste Europese landen passen deze leeftijdsgrens toe. Het alternatief om voor 16-18-jarigen een alcoholconcentratie van 15% toe te laten, betekent evenwel een zeer grote stap achteruit. Deze maatregel vergroot immers de toegankelijkheid van allerlei zoete alcoholische dranken en heeft, bij de introductie van de zogenaamde alcopops, reeds bewezen hoe razend snel deze dranken populair worden bij jongeren. We willen erop aandringen om, indien het optrekken van de leeftijdsgrens tot 18 jaar politiek niet haalbaar is, de huidige wetgeving van 2009 te behouden (onderscheid bier en wijn vanaf 16 jaar en gedistilleerde dranken vanaf 18 jaar) eerder dan de grens naar beneden te halen en heel wat aantrekkelijke en door jongeren gesmaakte dranken beschikbaar te maken. We zijn er de laatste jaren in geslaagd het alcoholgebruik bij 12-14-jarigen serieus te doen dalen. Bij 15-16-jarigen is het gebruik nog altijd zeer hoog. De preventieactiviteiten naar deze doelgroep moeten zeker versterkt worden, zowel preventief als in de controle op de toepassing van de wetgeving.

Een **verbod op verkoop van alcohol in automaten en nachtwinkels en in de verkooppunten van benzinestations** (niet alleen langs de autowegen trouwens) is een evidente maatregel wanneer men een daling van de alcoholconsumptie in het algemeen en problematisch gebruik in het bijzonder, ernstig neemt. Deze maatregel richt zich niet enkel op jongeren en heeft hiermee de bijkomende verdienste dat ze de geloofwaardigheid van de politiek bij jongeren zal versterken. Het is daarenboven essentieel in het verminderen van het aantal verkeerslachtoffers als gevolg van alcoholmisbruik.

Ten slotte willen we ook herhalen dat de meest effectieve maatregelen, namelijk een doortastend prijsbeleid én beperking van reclame en marketing, in het voorliggend plan ontbreken en hiermee een aantal kansen op succes laten liggen.

Een Nationaal Alcohol Plan kan maar sterk zijn en effect hebben als dit door alle betrokken ministers (en niet enkel de ministers van gezondheid) wordt onderschreven. Het ontwerp dat voorligt getuigt van moed en inzicht. Vanuit de sector die professioneel actief is in preventie van en hulpverlening bij alcoholproblemen en verslaving dringen we aan op uw onvoorwaardelijke steun voor dit Nationaal Alcohol Plan.